

Ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset

Reetta Korpi, Someron maaseutuyksikkö
Somero, 11.4.2024
Esitys pohjautuu Ruokaviraston pitämään koulutukseen hallinnolle
11.3.2024

Ympäristösitoumus vuonna 2024

- Voi antaa uusia viisivuotisia sitoumuksia sekä jakaa vuonna 2023 annettuja
- Sitoutuneen tuenhakijan KAIKKI korvauskelpoinen ala on automaattisesti ympäristösitoumuksessa olevaa alaa
- MUISTA hakea kaikkia toteutettavia toimenpiteitä jo peltotukien haussa! (myös syysilmoituksessa ilmoitettavia aloja)
- Toimenpiteitä voi lisätä hakemukselle vielä muutosaikana 2.10. mennessä
- MUISTA ilmoittaa seuraavat toimenpiteet samoille aloille kuin vuonna 2023:
  - Suojavyöhyke
  - Turvepeltojen nurmet
  - valumavesien hallinta

Tilakohtaiset toimenpiteet

- Noudata kaikilla korvauskelpoisilla lohkoilla
- Pakollisia toimenpiteitä ympäristösitoumuksen antaneille

Tilakohtaisen toimenpiteen yleiset vaatimukset

- **Viljavuustutkimukset**

- Oltava voimassa ennen lohkon lannoittamista (koskee myös uusia, hallintaan tulleita lohkoja!
- kaikilla peruslohkoilla, joiden kasvia VOI lannoittaa (oltava, vaikkei lannoittaisi)
- Tehtävä, kun edellisestä analyysistä kulunut viisi vuotta

- **Lohkokohtaiset muistiinpanot**

- MUUTOS; viljelykierto-merkintä poistunut vaadituista muistiinpanoista
- Kirjaa havaitut taudit ja tuholaiset (=hyönteiset JA kasvit!) Pelkkä maininta "rikkakasvit"/ "Tuhohyönteiset" EI RIITÄ ENÄÄ! (merkittävä esim. ohdake)

- **Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma** (tehdään vain kerran)

- 1.5.2024 alkaen ja tehtävä 30.4.2026 mennessä
- Ruokavirastosta tulee pohjamalli

Tilakohtaisen toimenpiteen valinnaiset vaatimukset

valitaan vuosittain KAKSI (2) seitsemästä vaihtoehdosta

Valinnaiset toimenpiteet 1/ 6

1. Ilmasto ja ympäristökoulutus

- Vipun kautta tehtävä verkkokoulutus, jonka *suorittaa tilan osallinen*
  - Viisi eri koulutusosiota, joista suoritetaan **YKSI sitoumusvuosittain**
  - Vuoden 2023 valitun toimenpiteen ehto täytetään suorittamalla koulutus 30.4.2023 mennessä
- Vuoden 2024 koulutus aukeaa myöhemmin syksyllä

2. Monivuotiset monimuotoisuuskaistat

- Kahden väh.0,5ha yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevan peruslohkon kaikille reunoille keskimäärin 3m levyinen nurmi- ja niittykasvusto
- lähtökohtaisesti pitää ilmoittaa joka vuosi sen jälkeen, kun on ensimmäisen kerran ilmoittanut.
- Muutoksena, ettei tarvitse olla nurmiseos

Valinnaiset toimenpiteet 2/6

- 3. Maaperän seuranta
  - Kahdesta yli 0,5ha peruslohkosta joko laaja maa-analyysi TAI analyysi peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla
  - näytteet/analyysin voi ottaa kerralla koko sitoumuskauden ajalle tai vuosittain
  - **Teetä tutkimukset 1.5.- 30.11.** mennessä sinä vuonna, kun olet toimenpiteen valinnut!
  - HUOM! Tämä **yksinään ei riitä**, vaan tämän lisäksi lohkolta oltava myös perus viljavuusanalyysi!
  - **MUUTOS: yksi näyte peruslohkosta riittää!**

Valinnaiset toimenpiteet 3/6

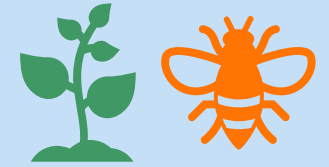

4. Orgaaniset ravinteet

- A. Erottelet lannan separaattorilla vähintään 25 kuutiometriä lannan jakeita.
  - B. Erottelet vähintään 25 kuutiometriä kuiva-ainetta nestejakeesta sellaisella lietteen laskeutusmenetelmällä, jossa hyödynnetään painovoimaa.
  - C. Käsittelet maataloustoiminnastasi syntynyttä lantaa biokaasulaitoksessa vähintään 25 kuutiometriä
  - D. Luovutat vähintään 25 kuutiometriä maataloustoiminnasta syntynyttä lantaa tiloille, jotka tuottavat itse yhteensä alle 25 kuutiometriä lantaa vuodessa.
  - E. Toimitat vähintään 25 kuutiometriä nurmikasvustoa biokaasulaitokseen.
- Lannan luovutuksesta / käsittelystä ja toimitetusta nurmikasvustosta on oltava kuitti, sopimus tai muu asiakirja viimeistään 30.11!

Valinnaiset toimenpiteet 4/6

5. Pölyttäjien ravintokasvit

- Vähintään kahdelle väh.0,5ha peruslohkolle pölyttäjien ravintokasvia (tarkista kelpoiset kasvit ruokaviraston sivuilta)
- Peruslohkolla voi viljellä yhtä tai useampaa pölyttäjäkasvia
- **MUUTOS:** Kun peruslohko on yli 1ha, riittää että yksi vähintään 1ha kasvulohko on pölyttäjien ravintokasvilla (Esim. 20ha lohkosta, 1ha kasvulohko rypsiä)

Valinnaiset toimenpiteet 5/6

6. Täsmäviljelymenetelmät

1. Tuotantopanosten paikkakohtaisen sijoittamisen ja levittämisen mahdollistava automatiikka, joka perustuu paikkakohtaiseen kuvantamiseen.
2. Kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen paikkatietoon perustuvaa lohkoautomatiikka, jonka avulla voidaan estää kasvinsuojeluaineen tai lannoitteen päällekkäinen ruiskutus tai levitys kasvustoon.
3. Optiikkaa hyödyntävä hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa.
4. Paikkatietoon perustuva leikkuupuimurin tai ajosilppurin satotasomittaus.
5. Traktorin tai työkoneen ajoautomatiikka (urakoitsija ei käy tähän).

- Kirjaa käyttämiesi laitteiden toimintaperiaatteet lohkomuistiinpanoihin.
- Urakoitsijalta on oltava kuitti/ kuittaus viimeistään 30.11 mennessä sinä vuonna, kun korvausta haetaan. Menetelmistä 1 ja 4 on säilytettävä tulosteet tai menetelmän käyttö tulee muutoin olla selvitettävissä.

Kuinka osoitat täsmäviljelymenetelmien käytön?

- Paikkakohtainen levitys:
Kuitti, että on ostettu ko. automatiikkaan kykenevä kone ja kuitti koneesta ohjaimesta/lisenssistä tai jos siitä ei ole mainintaa kuitissa, niin kuva ohjaimen lisenssivalikosta, jossa näkyy mitkä lisenssit ovat aktiivisia.
- Lohkoautomatiikka:
Kuitti, että on ostettu lohkoautomatiikkaan kykenevä kone ja kuitti tcsc lisenssistä tai jos siitä ei ole mainintaa kuitissa, niin kuva ohjaimen lisenssivalikosta, jossa näkyy mitkä lisenssit ovat aktiivisia.
- Satokartoitus:
Kuitti, että laite on hankittu ja koneen muodostama satokartta jostain lohkoista.
- Automaattiohjaus:
Kuitti, että on ostanut automaattiohjauksen ja mahdollisesti kuva koneesta esim. traktori ja antenni.

Valinnaiset toimenpiteet 6/6

7. Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset

- Käytettävän sovelluksen on oltava vuorovaikutteinen = käyttäjän on mahdollista antaa tietoja
- Sovellus voi olla tarkoitettu yhden tai useamman tuotantokasvin kasvinsuojeluun
- Sovelluksen käyttö dokumentoidaan ottamalla kuvakaappauksia sovelluksen käytöstä koko kasvukauden ajan. Sovelluksen **käyttö pitää osoittaa kirjallisesti viimeistään 30.11 mennessä.**
- Dokumentointia voi olla esimerkiksi kuvakaappaukset todetuista rikkakasveista. LukeKasKas- sovelluksesta saa "omat havainnot"-listan, josta otettu kuvakaappaus kelpaa dokumentiksi.

Näitä tilakohtaisia valinnaisia toimenpiteitä tarkastetaan hallinnollisesti keväällä

Lohkokohtaiset toimenpiteet

- Valinnaiset toimenpiteet
- Ei ole pakko valita ainuttakaan
- Ehtoja valvotaan satelliitilla, -kuvake kertoo siitä tässä esityksessä

Maanparannus- ja saneerauskasvit

- Mahdollista ilmoittaa yksivuotisen tuotantokasvin jälkeen, ei voi olla satokasvin aluskasvina.
- Samalle alalle ei makseta korvausta peräkkäisinä vuosina
- Saa lannoittaa, käyttää kasvinsuojeluaineita ja päättää kemiallisesti, kasvuston murskaus/niitto ja hyötykäyttö sallittua sekä saa perustaa seuraavan vuoden kasvuston.
- Kuminan ENSIMMÄISEN vuoden kasvusto kelpaa (satovuoden ei, vaikka ilmoitettaisiinkin ensimmäisen kerran kuminana)

- Kasvilaji

Kerääjäkasvit

- Voidaan kylvää viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä, viljan orasvaiheessa tai viljelykasvin korjuun jälkeen. **Kylvettävä** kuitenkin **viimeistään 15.8.**
- Voi lannoittaa ilmoitetun viljelykasvin mukaan, erikseen viljelykasvin korjuun jälkeen ei saa lannoittaa
- Ei saa olla pelkkää typensitojakasvia
- Kasvuaika vähintään kuusi viikkoa ja pitää muodostaa TASAINEN kasvusto.
- Kasvuston **saa päättää aikaisintaan 15.9 ja muokata 1.10.** Aikaisempi päättäminen ja muokkaaminen sallittua, kun kylvetään syyskylvöinen satokasvi.
- Voi perustaa seuraavan vuoden kasvuston

Suojavyöhyke

- Ilmoita sama ala suojavyöhykkeeksi kuin vuonna 2023 välttyäksesi takaisinperinnältä.
- Vuonna 2024 voi vielä ilmoittaa uutta suojavyöhykealaa
→ kelpaavat alat esitetään erillisellä Vipun kartta-tasolla
→ Koko peruslohko voi olla suojavyöhykettä, kun se on pohjavesi- tai natura-alueella (tieto näkyy lohkon viranomastiedoissa)
- Sadon saa korjata myös laiduntamalla (huom, ilman lisärehua)
- Kaksitasouoman ala kuuluu myös suojavyöhykkeen alaan
→ kaksitasouoman kasvusto on korjattava kerran sitoumuskauden aikana
- **MUUTOS: Ala on niitettävä ja korjattava viimeistään 15.9! HUOM, kasvusto on korjattava MYÖS perustamisvuonna!**
- Kasvilaji, säilyttäminen sekä niitto & korjuu

Turvepeltojen nurmet

- Ilmoita sama ala turvenurmeksi kuin vuonna 2023 välttyäksesi takaisinperinnältä.
- Vuonna 2024 voi vielä ilmoittaa uutta turvenurmialaa
→ uudet turvenurmet todetaan viljavuustutkimuksen perusteella
- Viljavuustutkimus oltava 30.9. mennessä
→ Maalaji pitää olla turvetta
- Sadon saa korjata laiduntamalla
- Muutos: Ala on niitettävä ja korjattava viimeistään 15.9.
- Kasvilaji, säilyttäminen sekä niitto & korjuu

Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät

- Viljelijä voi valita yhden seuraavista torjuntamenetelmistä kasvulohkolle:
  - 1.mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisten torjunnassa
  - 2.kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla
  - 3.hyönteisverkot
  - 4.pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa
  - 5.makroeliövalmisteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa
  - 6.kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla (voi valita luomulohkolle)
- **Ennakkosuunnitelma on laadittava lohko- ja kasvikohtaisesti 31.5. mennessä**
- Toteutuspinta-ala saa vaihdella vuosittain
- **Menetelmän mukaiset valmisteet tai torjuntaeliöt on hankittava vuosittain** (ostokuitit / ostokuitti urakointityöstä)

SYYSILMOITUKSELLA ILMOITETTAVAT ALAT:

- Kiertotalouden edistäminen
- Valumavesien hallinta
- Lintupellot

- MUISTA hakea jo peltotukien haussa!

Kiertotalouden edistäminen

Viljelijä noudattaa jompaa kumpaa seuraavista ehdoista:

1. Levitä peltolohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla. (väh.15m³/ha)
  2. Lisää peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia. (väh.10m³/ha) Orgaanisella materiaalilla tarkoitetaan:
    - orgaanisia lannoitteita
    - orgaanisia maanparannusaineita
    - orgaanisten lannoitteiden ja orgaanisten maanparannusaineiden seoksia
    - toiselta tilalta hyötykäyttöön hankittua kuivalantaa tai kompostoitua lantaa
    - lannasta erotettua kuivajätettä.
- **Levitettävästä aineesta on toimitettava analyysi** (syysilmoituksen liitteenä)
  - Alat ilmoitetaan syysilmoituksella, mutta MUISTA VALITA TOIMENPIDE JO PELTOTUKIEN HAUSSA
  - Korvausta maksetaan max.80% korvauskelpoisesta alasta

Valumavesien hallinta 1/2

- Muista ilmoittaa vuonna 2024 sama ala valumavesien hallintaan kuin vuonna 2023 välttyäksesi takaisinperinnältä
→ ilmoita toimenpiteen peruslohkot uudelleen peltotukien haussa
- Alan on oltava
  - Turvemaata (näyte analysoituna 30.9. mennessä!)
  - Hapanta sulfaattimaata joko näytteen tai geologian tutkimuskeskuksen kartan perusteella.
(Huom. Näyte analysoituna 30.9. mennessä!)
  - Edellisellä kaudella valumavesien toimenpiteessä ollut alaa
- **Ojastokartta on oltava 30.9. mennessä!**
- Jos tekee uutta järjestelmää, **toimenpiteen järjestelmän oltava valmis 30.4. mennessä** sinä sitoumusvuonna jona korvausta hakee

Valumavesien hallinta 2/2

- Säättösalaojitus
  - Säättökaivoilla tai muilla padotuslaitteilla säädetään salaojitetun alueen veden korkeutta.
  - Padotusta on hoidettava sää- ja kasvuolosuhteiden ja viljelytoimenpiteiden mukaan.
  - Ajanjaksoina, jolloin pellolla ei tehdä viljelytoimenpiteitä, on käytettävä padotuskorkeutta, joka nostaa pohjaveden pinnan lohkolla mahdollisimman korkealle .
  - Padotuslaitteiden kunnosta on huolehdittava.
- Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys
  - Altakastelussa salaojastojen kautta säädetään kastelua ja kuivatusta.
  - Kuivatusvesien kierrätyksessä valumavedet on varastoitava altaaseen.
  - Altakastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen hoitotoimenpiteenä ojastoihin on johdettava kasteluvettä luonnonvesistä pumppaamalla tai painovoimaisesti johtamalla.
  - Kasteluvesi voidaan johtaa salaojastoon joko ojaston ylä- tai alapäästä.
  - Vesi on padottava säättökaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla alueen salaojastoihin

Lintupellot

- lohkoille, jotka on tunnistettu paikkatietoaineiston perusteella luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten merkittäviksi muutonaikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi
→ Alat näkyvissä Vipussa ja mukana aineistossa, kun niistä on haettu vuosien 2017-2022 aikana vähintään 2 kertaa vahinkokorvausta ely-keskuksesta
- Alalla viljeltävä lintujen suosimia tuotantokasveja normaalin viljelykäytännön mukaan, tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto
- **Lohkon kasvuston käyttö lintuparviin levähdykseen ja lintujen ravinnonhankintaan tulee dokumentoida! (vipu-mobiilin kuvat)**
- Syysilmoituksella ilmoitetaan peruslohkolle se ala, jossa linnut ovat tuhoa aiheuttaneet
- Ilmoitettavan alan on oltava vähintään 10ha, korvauksen saava ala voi olla pienempi.

YMPÄRISTÖSOPIMUKSET

- Voidaan tehdä uusia viisi vuotisia sopimuksia vuonna 2024
- Voi hakea lisääaloja vanhoille sopimuksille

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimukset

- Maatalousluonnolle tyypillisten perinnebiotooppien ja luonnolaitumien hoito, ei voi hakea pelkästään raivattaville kohteille
- Hoitosuunnitelma on PAKOLLINEN liite
  - sisältää alueen kuvauksen, hoitotoimenpiteet aikatauluineen, hoidon tavoitteet ja mahdolliset 1v-toimenpiteet
- Alan on oltava hallinnassa
  - Vuokrasopimus oltava koko sopimuskauden mittainen
    - Laidunnus- tai käyttösopimus EI riitä!
- Hoitosopimukseen kuuluu
  - Laidunnus/ niitto+ korjuu
  - Aitojen kunnostus
  - Ylläpitöraivaus + korjuu
  - vieraslajien poisto
  - KIRJANPITO hoidosta

Ympäristösopimusalan kasvikoodit

- Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi
  - maankäyttölaji: luonnonlaidun- ja niitty
  - alle 50 puuta hehtaarilla
    - Puut pitää olla hajanaisesti.
    - Puuksi asketaan yli 4 metriset puut ja puumaiset pensaats, sekä kaiken kokoiset katajat
  - Pitää olla nurmikasvivaltainen
- Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala
  - maankäyttölaji: Metsämaa tai muu alue
  - ilmoita alueet, jotka ei sovellu pysyväksi nurmeksi (esim. liian puustoinen alue)

Kosteikkojen hoitosopimus

- Haetaan kasvikoodilla Ympäristösopimusala, kosteikko
  - Maankäyttölaji: Muu alue
- Pakolliset liitteet:
  - Hoitosuunnitelma
  - Vuokrasopimukset (pitää olla voimassa koko sopimuskauden ja ala on oltava hallinnassa)
  - Rakennepiirustus
- Vuosittaiset hoitotoimet tulee kirjata muistiinpanoihin
  - Tarvittaessa lietteen poisto
  - patojen ja uomien hoitotoimet
  - vedenpinnan säätely
  - Reuna-alueiden kasvillisuuden laidunnus/niitto ja niittojätteen poiskorjuu viim.15.9 mennessä (UUSI!)

Muista..

- Vaikka ala ilmoitettaisiin syysilmoituksella, HAE keväällä!
  - Kiertotalouden edistäminen
  - Valumavesien hallinta
  - Lintupellot
  - Talviaikainen kasvipeitteisyys (ekojärjestelmä-tuki!)
- Muista yleiset, pakolliset vaatimukset:
  - viljavuusnäytteet VOIMASSA ENNEN LANNOITUSTA
  - lohko kohtaiset muistiinpanot (kirjaa kaikki loholla tapahtuva, huomio kasvinsuojeluaineiden käytön tarkoituksen kirjaamiseen)
  - Ilmasto ja ympäristösuunnitelma (tee 1.5.2024-30.4.2025 välillä)

Muista keväällä

- Valinnaiset vaatimukset, VALITSE KAKSI
  - Ilmasto ja ympäristökoulutus
  - Pölyttäjien ravintokasvit (väh.kahdella 1ha kokoisella kasvulohkolla)
  - Maaperän seuranta (väh.kahdelta 0,5ha peruslohkolta 1 näyte/lohko, analysoitavaksi 30.11 mennessä!)
  - Orgaaniset ravinteet (kuitti/sopimus viimeistään 30.11)
  - Täsmäviljelymenetelmät (kuitti urakoitsijalta 30.11 mennessä)
  - Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistusovellukset (ota kuvakaappaukset sovelluksen käytöstä)
  - Monivuotinen monimuotoisuuskaista (Monivuotinen, eli jos valitset nyt, valitset ensi vuonnakin!)

Tärkeät päivämäärät

30.4. Suoritettuna ilmasto- ja ympäristökoulutus (vuoden 2023)

31.5 Laadittu puutarhakasvien kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma

15.8 Viimeistään kylvetty kerääjäkasvi

15.9. Kerääjäkasvin sallittu päättäminen

15.9. NIITTO JA KORJUU suoritettu nurmilohkoilta

30.9. Ojastokartta toimitettu kuntaan (valumavesien hallinta)

1.10 Kerääjäkasvin muokkaus sallittu

30.11 Lannan luovutuksesta tai käsittelystä tehty kuitti/sopimus

Maa-näytteet toimitettu analysoitavaksi

Urakoitsijalta kuitti täsmäviljelymenetelmistä

Kasvintuhoojien ja- tautien seurantasovelluksen käyttö dokumentoitu

.... JA 30.4.2026 TEHTY ilmasto ja ympäristösuunnitelma!

KIITOS